

kladě podrobného anamnestického rozhovoru. Přehled popisu dekompenzace AS uvádí tabulka 5.

Závěr

Etiopatogeneze psychických potíží v dospívání je různorodá. Správnost závěrů podléhá složitému diagnostickému procesu. Dětský psycholog se zabývá tím, zdali klinický obraz chování koresponduje s vývojovým obdobím dospívajícího, příp. jaká složka vývoje stagnuje, chybí nebo akceleroje. Potíže sleduje dlouhodobě (nakolik vymizí, přetrvávají). V diferenciální diagnostice používá standardizované psychologické nástroje a spoluprací s rodinou, školou, specialisty. Úspěšná diagnóza i léčba stojí na **obousměrné profesionální komunikaci specialistů** (psychologa a lékaře) **v subakutní, akutní a následné péči.**

Dětský psychiatr často supluje dětského psychoterapeuta. Přichází za ním děti (a celá rodina) již s dlouhodobými psychickými starost-

Tab. 5. Dekompenzace Aspergerova syndromu

Dekompenzace AS v dospívání
Neurovývojová porucha – závažný deficit pozorovatelný ve vývoji.
Pozitivní anamnéza: Výrazné rysy osobnosti „sociální dyspraxie“ od raného věku, abnormní sociální vývoj.
Nerozumí společenským pravidlům, emočním signálům, humoru. Kvalitativní narušení sociální interakce od dětství. Ulpívavé, nefunkční zájmy, rituály.
Snížená schopnost zvládnání hněvu. Dyspraxie – může být.
Řeč plynulá, s kvalitativními abnormalitami (šroubovitá, mechanická, formální, kopírující výrazy dospělých).
Intelekt, sebeobsluha: v normě.
Psychotická epizoda při nárocích na sociální adaptaci v dospívání.
DIAGNOSTIKA: Strukturovaný model observace sociální interakce ADOS, příp. doplnit dotazníkem ADI-R.
Screening: M DACH, CARS.
Léčba: Stabilizace stavu v samotářství. Behaviorální techniky učení se žádoucím reakcím v sociálním kontextu. Práce na rozvoji emočního prožívání.

mi v pokročilém (až zanedbaném) stadiu potíží. V tom čase nezbyvá než řešit problém radikálně psychofarmaky anebo dítě dokonce hospitalizovat. Přitom vhodným řešením by bylo stavu preventivně předcházet (např. osvětou mezi laickou veřejností). Vést rodiče i děti k tomu, aby věnovali pozornost svému duševnímu životu a nebáli se vyhledat včas odbornou pomoc, když se objeví

i lehčí problém. Měli by mít možnost přijít se zeptat a konzultovat své pochybnosti a nejistoty s odborníkem včas, nebagatelizovat potíže a nekonečně odsouvat či dokonce popírat existující problém. K dnešnímu stavu přispívá vedle nedostatku dětských terapeutů, malé osvěty a podceňování prevence i přetrvávající stigmatizace psychických potíží.

LITERATURA

- Höschl C, Libiger J, Švestka J. Psychiatrie. TIGIS, spol.s.r.o. 2002.
- Blatný M. Sebepečení z pohledu sociálně-kognitivní psychologie. 2020.
- Paroubková A. Sebepečování v životě dospívajícího. Masarykova univerzita. 2019.
- Axmannová J. Životní cíle adolescentů. Bakalářská práce. Brno. 2009.
- Tomanová P. Historie a současnost tetování a piercingu. Bakalářská práce. Olomouc. 2017.
- Švancara J. Vývojová psychologie. Ústřední knihovna Fi-

- lozofické fakulty. 1983.
- Hrdinová B. Netolismus a jeho projevy u mládeže. Diplomová práce. Hradec Králové. 2022.
- Erikson EH. Osm věků člověka. Praha: Propsy. 1995.

KNIŽNÍ NOVINKA

HANA PAPEŽOVÁ A KOL.

NALÉHAVÉ STAVY V PSYCHIATRII 2. AKTUALIZOVANÉ A DOPLNĚNÉ VYDÁNÍ

Druhé vydání mimořádně úspěšné publikace, která získala velký ohlas v české psychiatrické veřejnosti. Svým praktickým zaměřením se stala příručkou pro použití ve všech situacích, které nesnesou odklad. Autorský kolektiv tvořený elitou současné české psychiatrie připravil knihu, která se do jisté míry stala malou učebnicí praktické psychiatrie. Z mnoha zásadních témat vybíráme: Nespolupracující pacient • Telefonická intervence • Suicidální a sebepečující se pacient • Agresivní pacient • Neklidný pacient • Simulace • Somatizace • Truchlení • Krize v rodině • Akutní intervence v geriatrici • Umírání • Zneužívání • Poruchy osobnosti • Úzkostné a panické stavy • Depresivní porucha • Akutní psychóza a katatonie • Schizofrenie • Mánie • Deliria • Psychogenní křeče • Intoxikace • Právní normy.

Maxdorf 2023, 560 str., edice Jessenius

ISBN: 978-80-7345-762-4

Cena: 795 Kč

Formát: 125 x 190 mm, brožovaná